

גם עסק קטן יכול לזכות במכרז כמו גדול

אחריות נושאי משרה בגין עוולת גרם הפרת חוזה של החברה

חברה כלשהי היא צד לחוזה ומנהל בחברה מבצע בשמה פעולות המהוות הפרה של החוזה. האם עשוי אותו מנהל להיות אחראי אישית כלפי הצד השני לחוזה בגין כך שגרם לחברה להפר את החוזה?

סעיף 62 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) קובע כי מי שבדועין ובלי צידוק מספיק גרם לאדם שיפר חוזה מחייב כדון שבינו לבין אדם שלישי הריהו עושה עוולה כלפי אותו אדם שלישי. משמעות הדבר היא כי אותו אדם שלישי יכול לתבוע את מי שגרם לכך שהחוזה עימו יופר, אולם הסעיף מגביל את התביעה רק לנזקים כספיים אשר נגרמו עקב ההפרה.

חשוב לציין כי לא כל מקרה בו פעולה של אדם גרמה לאחר להפר חוזה מהווה גרם הפרת חוזה. נדרשת ידיעה של גורם ההפרה הן לגבי קיומו של החוזה והן לגבי כך שהפעולה (או המחל) שהוא עושה עלולה לגרום להפרתו של החוזה, אם כי אין חובה שהצד הגורם להפרה יידע את כל פרטי החוזה ומספיקה ידיעה על קיומו או אפילו התעלמות מחדש כי קיים חוזה.

החוק פוטר מאחריות במקרה של קיום צידוק מספיק לגרמת ההפרה. משמעות הדבר היא כי קיימים מקרים בהם יהיה אדם רשאי לפעול לסיכולו של חוזה של אחר. כך למשל, כאשר פעולת גרם ההפרה נועדה להגן על אינטרס כלשהו, אם כי בתי המשפט פסקו כי לא כל שמירה על האינטרס העצמי או הגנה על אינטרסים של אחרים מהווה צידוק מספיק, להבדיל מהגנה על אינטרס ציבורי או על זכות חוקתית.

בנוסף, במקרה בו קיימים יחסים מיוחדים בין האדם לבין הצד לחוזה, קיים צידוק מספיק. כך למשל, עורך דין המייעץ ללקוחו להפר חוזה לא יחשב לאחראי בעוולת גרם הפרת חוזה.

השאלה של אחריות נושאי משרה בחברה להפרה של החברה הסכמים בהם היא מחויבת נדונה מן ההיבט הנזיקי בעניין מתניהו נ' שטיל, שם ביקשו רוכשים של דירות לחייב אישית מנהלי חברת בניה שחללה לפעול בגין נזקים שנגרמו להם בגין הפרת אותה חברה את הסכם הקומבינציה עימם. בית המשפט העליון דן, בין היתר, בשאלה האם עשוי מנהל בחברה להיות חב אישית בעוולה של גרם הפרת חוזה כאשר הוא גורם (במסגרת פעילותו בחברה) לחברה, בה הוא מנהל, להפר הסכם. בית המשפט העליון קבע כי כאשר מנהל פועל במסגרת סמכותו, וגורם לחברה להפר חוזה, לא יהיה המנהל חב בגין גרם הפרת חוזה שכן פעולתו היא פעולת החברה. ואולם, אחריות עשויה להיות קיימת אם המנהל חרג מסמכותו או פעל בניגוד לטובת החברה או ממניע זר כלשהו.

חשוב לציין, כי נושא אחריות מנהלים ודירקטורים בחברות הוא נושא מורכב אשר מוסדר במספר דברי חקיקה ובדין. חוק החברות מטיל גם הוא אחריות לפעולות נושא המשרה והמנהלים ובחינת האחריות תעשה באופן שונה. לכן, חשוב להתיעץ בעניינים אלו, באופן שוטף עם עורך דין המתמחה בתחום על מנת למנוע מצב בו נושים של החברה יוכלו לעקוף את האחריות המוגבלת של החברה על ידי תביעה אישית נגד נושאי המשרה.

מאת: עו"ד דורון אפיק*

מה בגליון?

בלעדי	8
כללית	8
מהעולם	40

* הכותב הינו שותף בכיר במשרד אפיק תורג'מן, הינו חבר בלשכות עורכי הדין של ישראל וניו-יורק ומתמחה בליווי חברות, עסקאות בינלאומיות ופיננסיות ומימון ואף משמש כדירקטור במספר חברות. כמו כן, הכותב בוגר הכשרה של האיחוד האירופי ביישוב סכסוכים בינלאומיים מחוץ לכותלי בית המשפט (גישור ובוררות).

* אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המומחה בתחום החברות וסכסוכים בין בעלי מניות בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.

* ניתן להפנות שאלות בתחום באמצעות פניה לטל' 03-5635061. השרות ניתן ללא תשלום ללקוחות יפעת מכרזים בלבד.

עורכת: אילת אלוני-כהן 03-5635069
מחלקת שירות לקוחות: סימה אסביה 03-5635073
מחלקת מכירות: 03-5635000

מען: דרך פתח תקוה 98-96 תל אביב 67138
פקס: 03-5635075